

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	ISTORIE ȘI GEOGRAFIE
Departamentul	Științe Umane și Social-Politice
Domeniul de studii	ȘTIINȚE UMANISTE
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii/calificarea	FILOSOFIE

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Ontologie				
Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Viorel Guliciuc				
Titularul activităților de seminar	As.drd. Daniel Terec-Vlad				
Anul de studiu	1	Semestrul	1	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorizația formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară				DF
	Categorizația de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	4	Curs	2	Seminar	2	Laborator		Proiect	
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	56	Curs	28	Seminar	28	Laborator		Proiect	

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	30
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	25
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	25
II d) Tutoriat	-
III Examinări	3
IV Alte activități (precizați):	-

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	80
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	153
Numărul de credite	6

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	• -
Competențe	• -

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• Participare la cel puțin 50% din cursuri
Desfășurare aplicații	Seminar • Participare la cel puțin 70% din seminarii
	Laborator •
	Proiect •

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Competențe cognitive
	a. <i>Cunoaștere și înțelegere:</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • definirea conceptelor de: ontologie, ființă, existență, esență, spațiu, timp, ordine, imanență, transcendență, lege etc • cunoașterea problematicii și a rostului ontologiei • cunoașterea principalilor termeni și valori ale ontologiei

	<p>b. <i>Explicare și interpretare</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • explicarea și interpretarea unor idei din ontologie, precum și a conținuturilor specifice ale teoriilor ontologice în decursul timpului; • analiza critică a concepțiilor ontologice fundamentale • explicarea și interpretarea relației dintre structurile cognitive, axiologice și praxiologice pe care le presupune studiul ontologiei; • identificarea prin gândire critică (analiză și evaluare logice) a deficiențelor unor soluții, concluzii sau abordări alternative ale problemelor ontologiei <p>Competențe instrumental-aplicative:</p> <ul style="list-style-type: none"> • descrierea modelelor de proiectare ontologică în istoria filosofiei; • problematizarea și aptitudinea de a reformula problemele apărute în spațiul ontologic • abilități de cercetare în domeniul ontologiei <p>Competențe atitudinale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • manifestarea unei atitudini pozitive față de domeniile filosofiei (ontologie); • valorificarea optimă a propriului potențial creativ în filosofie; • competența de a relaționa aceste probleme cu sfera experienței personale • capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Abordarea obiectivă și argumentată atât teoretic, cât și practic, a unor situații – problemă în vederea soluționării eficiente a acestora cu respectarea valorilor și principiilor specifice ontologiei. • Capacitatea de a-și asuma responsabilitatea și autonomia în realizarea sarcinilor. • Capacitatea de a utiliza eficient reursurile de timp și tehnicile de învățare pentru dezvoltarea personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • însușirea și valorificarea conceptelor de bază ale ontologiei necesare profesiilor legate de domeniul filosofiei; • formarea de capacități necesare în abordarea teoretică și practică a realității sociale din perspectiva profesiei; • cunoașterea unor teme fundamentale în domeniul ontologiei prin prisma abordării pragmatice a comunicării interpersonale dintre consilierul filosofic și beneficiar în vederea consolidării cunoștințelor de bază obținute la curs și formării unor abilități și deprinderi de comunicare eficientă. În egală măsură se dorește cultivarea unei comunicări interpersonale centrate pe asertivitate.
	<ul style="list-style-type: none"> • formarea de deprinderi și abilități practice profesionale.

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> • I. Teoria ființei • 1. Obiectul ontologiei • 2. Problematika și rostul ontologiei • 3. Semnificații ontologice în istoria filosofiei 	4	prelegere, expunere, prezentare ppt;	
<ul style="list-style-type: none"> • II. Modele ontologice principale în istoria filosofiei • 1 Modele de proiectare ontologică în filosofia greacă (Pitagora, Parmenide, Socrate, Platon, Aristotel, Plotin); 	4	prelegere, expunere, prezentare ppt;	
<ul style="list-style-type: none"> • 2 Problema ontologică în filosofia medievală (îndeosebi Augustin și Toma D'Aquino); problema ontologică în filosofia modernă (Descartes, Spinoza, Leibnitz, D'Holbach, Conta, Kant, Hegel, Marx, Engels); 	6	prelegere, expunere, prezentare ppt;	
<ul style="list-style-type: none"> • 3 Construcții ontologice în filosofia contemporană (Russell, Wittgenstein, Carnap; Heidegger, Jaspers, Sartre; Hartmann, Popper); construcții ontologice originale în filosofia românească (Blaga, Noica). 	6	prelegere, expunere, prezentare ppt;	
<ul style="list-style-type: none"> • III. Încercare a unui model ontologic contemporan 	4	prelegere, expunere, prezentare ppt;	
<ul style="list-style-type: none"> • V. Termeni și valori ontologice: • Ființa și esența 	4	prelegere, expunere, prezentare ppt;	

<ul style="list-style-type: none"> • Existența și non existența • Spatiul și timpul • Ordinea • Legea • Imanentul și transcendentul • Devenirea • Omul și condiția umană • Dumnezeu • Unu și multiplu 			
--	--	--	--

Bibliografie

- Aristotel, Metafizica, traducere de Andrei Cornea, București: Humanitas, 2001
- Aubenque, Pierre, Problema ființei la Aristotel, tr. de Daniela Gheorghe, București: Editura Teora, 1998.
- Bohm, David, Plenitudinea lumii și ordinea ei, traducere de Horia-Roman Patapievic și Sorin Pârăoanu, București: Humanitas, 1995.
- Carnap, Rudolf, "Depășirea metafizicii prin analiza logică a limbajului", în Al. Boboc și Ioan N. Roșca (editori), Filosofie contemporană, București: Editura Garamond, s. a., pp.188-216.
- Guliciuc, Viorel Ființă și existent la Heidegger, Hartmann și Lukács, Editura Universității „Ștefan cel Mare” Suceava, 2004
- Guliciuc, Viorel Neunitarul Unu. Povestiri despre universalitatea non-generică a faptului-de-a-fi, Editura Libertatea, Panciova, Yugoslavia, 2004
- Heidegger, Martin, Introducere în metafizică, traducere de Gabriel Liiceanu și Thomas Kleininger, București: Humanitas, 1999. Lucrarea reproduce prelegerea ținută de Martin Heidegger la Universitatea din Freiburg, în semestrul de vară al anului 1935.
- Heidegger, Martin, Repere pe drumul gândirii, Editura Humanitas, 1991.
- Lovejoy, Arthur O., Marele lanț al ființei: Istoria ideii de plenitudine de la Platon la Schelling, traducere de Diana Dicu, București: Humanitas, 1997.
- Noica, Constantin, Tratat de ontologie, Partea I (Introducere la capitolul I, paragraf 1-7), Partea III, în vol. „Devenirea întru ființă, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981. Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
- Pârău, Ilie, Existență și realitate în știință și filosofie, București: Editura Politică, 1977.
- Russell, Bertrand, Problemele filosofiei, traducere de Mihai Ganea, București, Editura ALL, 1995.
- Tudosescu, Ion, Lucian Blaga. Concepția ontologică, Editura Fundației România de Maine, București, 1998.
- Tudosescu, Ion, Tratat de ontologie, vol. I, Ființa, Esența, Existența, Editura Fundației România de Măine, București, 2002.
- Wittgenstein, Ludwig, Tractatus logico-philosophicus, Editura Humanitas, București, 1991

Bibliografie minimală

- Aubenque, Pierre, Problema ființei la Aristotel, tr. de Daniela Gheorghe, București: Editura Teora, 1998.
- Bohm, David, Plenitudinea lumii și ordinea ei, traducere de Horia-Roman Patapievic și Sorin Pârăoanu, București: Humanitas, 1995..
- Guliciuc, Viorel Ființă și existent la Heidegger, Hartmann și Lukács, Editura Universității „Ștefan cel Mare” Suceava, 2004
- Heidegger, Martin, Repere pe drumul gândirii, Editura Humanitas, 1991.
- Lovejoy, Arthur O., Marele lanț al ființei: Istoria ideii de plenitudine de la Platon la Schelling, traducere de Diana Dicu, București: Humanitas, 1997.
- Noica, Constantin, Tratat de ontologie, Partea I (Introducere la capitolul I, paragraf 1-7), Partea III, în vol. „Devenirea întru ființă, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981. Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
- Pârău, Ilie, Existență și realitate în știință și filosofie, București: Editura Politică, 1977.
- Russell, Bertrand, Problemele filosofiei, traducere de Mihai Ganea, București, Editura ALL, 1995.
- Tudosescu, Ion, Lucian Blaga. Concepția ontologică, Editura Fundației România de Maine, București, 1998.

Aplicații (Seminar / laborator / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
<ul style="list-style-type: none"> • Ontologia primă și problema cosmologică 	4	polylogul euristic, analiza de text, discuția critică	
<ul style="list-style-type: none"> • Ontologie fundamentală și ontologie regională 	4	polylogul euristic, analiza de text, discuția critică	
<ul style="list-style-type: none"> • Ontologia socială și ontologia umanului 	4	polylogul euristic, analiza de text,	

• Universal și individual	2	discuția critică polylogul euristic, analiza de text, discuția critică	
• Conceptul de lume. Lumea ideilor	2	polylogul euristic, analiza de text, discuția critică	
• Diferența ontologică	2	polylogul euristic, analiza de text, discuția critică	
• Neant, neființă	2	polylogul euristic, analiza de text, discuția critică	
• Ființa în sine (Heidegger) și ființa pentru sine	2	polylogul euristic, analiza de text, discuția critică	
• Noica și problema ființei de primă instanță și a ființei de a doua instanță	2	polylogul euristic, analiza de text, discuția critică	
• Conceptul de om	2	polylogul euristic, analiza de text, discuția critică	
• Metafizică și ontologie	2	polylogul euristic, analiza de text, discuția critică	

Bibliografie

- Aristotel, Metafizica, traducere de Andrei Cornea, București: Humanitas, 2001.
- Aubenque, Pierre, Problema ființei la Aristotel, tr. de Daniela Gheorghe, București: Editura Teora, 1998.
- Guliciuc, Viorel Neunitarul Unu. Povestiri despre universalitatea non-generică a faptului-de-a-fi, Editura Libertatea, Panciova, Yugoslavia, 2004
- Guliciuc, Viorel Ființă și existent la Heidegger, Hartmann și Lukács, Editura Universității „Ștefan cel Mare” Suceava, 2004
- Heidegger, Martin, “Originea operei de artă”, in Originea operei de artă, tr. De Gabriel Liiceanu și Thomas Kleininger, București: Editura Univers, 1982, pp.31- 95. Note explicative la acest studiu, pp.95-105.
- Heidegger, Martin, Repere pe drumul gândirii, Editura Humanitas, 1991
- Lovejoy, Arthur O., Marele lanț al ființei: Istoria ideii de plenitudine de la Platon la Schelling, traducere de Diana Dicu, București: Humanitas, 1997
- Noica, Constantin, Tratat de ontologie, Partea I (Introducere la capitolul I, paragraf 1-7), Partea III, în vol. „Devenirea întru ființă, Editura Stiintifica si Enciclopedica, Bucuresti, 1981. Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
- Peters, Francis E., Termenii filosofiei grecești, traducere de Dragan Stoianovici, București: Humanitas, 1993 [ed. a doua: 1997].
- Platon, ”Parmenide”, traducere de Sorin Vieru, în Platon, Opere VI, București: Editura Științifică și enciclopedică, 1989.
- Tudosescu, Ion, Lucian Blaga. Concepția ontologică, Editura Fundatiei Romania de Maine, Bucuresti, 1998.
- Wittgenstein, Ludwig, Tractatus logico-philosophicus, Editura Humanitas, București, 1991

Bibliografie minimală

- aferentă celei de la curs

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Studenții sunt pregătiți pentru a înțelege specificul ontologiei, a particularităților pe care relația cu teoriile ontologice le presupune, importanța valorilor și deontologiei profesionale în cercetarea ontologică.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	instrumentele de evaluare formativă (pe parcurs): evaluarea participării și implicării în	Examen scris	50%

	cursul interactiv		
Seminar	evaluarea participării active în cadrul seminariilor, prezentarea de teme/referate/eseuri	Evaluarea activității pe parcurs	50%
Laborator	-		
Proiect			
Standard minim de performanță			
<p>Standarde minime pentru nota 5: Standarde minime pentru nota 5: însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii din domeniul ontologiei; capacitatea de a analiza practic o teorie ontologică;</p> <p>Standarde minime pentru nota 10: însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii; cunoașterea problemelor de bază din domeniu; abilități, cunoștințe certe și profund argumentate din ontologie; exemple analizate, comentate; mod personal de abordare și interpretare; capacitatea de a analiza practic o teorie ontologică;</p>			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
05.09.2019	Prof. dr. Viorel Guliciuc	Prof. dr. Viorel Guliciuc

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
25.09.19	Lector dr. Vasile Demciuc

Data aprobării în Consiliul Facultății	Semnătura decanului
25.09.19	Prof. dr. Vasile Efros